

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

Uitspraak van de Klachtencommissie van het Vincent van Gogh te Venray zoals bedoeld in hoofdstuk 10.6 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (verder te noemen Wvggz).

Betreft de klacht van de heer XXXXXXXX, klachtnummer 2020/078.

Datum binnenkomst van de klacht: 9 november 2020.

Datum uitspraak klacht: 23 november 2020.

De klachtencommissie van Vincent van Gogh te Venray, heeft zich beraden over de klacht van de heer XXXXXXXXXX, geboren op XXXXXXXXXX, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging verplichte zorg werd verleend door het Vincent van Gogh. De heer XXXXXXX zal verder worden aangeduid als klager. Klager verblijft op de afdeling XXXX te Venray, onderdeel van het Vincent van Gogh.

1. Verloop van de procedure.

Op 9 november 2020 ontving de klachtencommissie van klager een klachtformulier. Het klachtformulier was gedateerd op diezelfde dag.

Kort samengevat klaagt klager over de beslissing om hem in het kader van de toe te passen verplichte zorg tegen zijn wil medicatie te verstrekken.

De klacht betreft een klachtmogelijkheid zoals opgenomen in artikel 10.3 Wvggz.

De klacht is door de klachtencommissie geregistreerd onder klachtnummer 2020/078.

De bestreden beslissing is door de behandelverantwoordelijke psychiater (verweerder) genomen op 5 november 2020. De schriftelijke mededeling van de geneesheer-directeur, van de door de behandelverantwoordelijke psychiater genomen beslissing, is aan klager uitgereikt op 5 november 2020.

Klager heeft niet verzocht om een schadevergoeding.

Klager heeft de klachtencommissie toestemming verleend om, indien nodig, zijn (medisch en verpleegkundig) dossier in te zien.

Klager werd in de onderhavige klachtenprocedure bijgestaan door mevrouw XXXXXXX, patiënten-vertrouwenspersoon, en verder te noemen PVP.

De klacht is gericht tegen de heer XXXXXXX, psychiater, behandelverantwoordelijke, en verder te noemen verweerder.

Door verweerder is op 12 november 2020 een verweerschrift ingediend, dat ook op die dag door de klachtencommissie is ontvangen. Ook ontving de klachtencommissie de second opinion beoordeling uitgebracht door de psychiater, mevrouw XXXXXXXXXX.

De PVP heeft vervolgens op 19 november 2020 nog een schriftelijke toelichting aan de klachtencommissie toegezonden, die dag door de klachtencommissie ontvangen.

Alle betrokkenen (klager, de PVP en verweerder) zijn vanwege Covid 19 akkoord gegaan met een schriftelijke afhandeling van de klacht door de voorzitter van de klachtencommissie.

Uitspraak klachtencommissie Wvvgz

Verweerder heeft toegezegd te wachten met de aanvang van de dwangbehandeling totdat de klachtencommissie daar een uitspraak over heeft gedaan.

Het definitieve en schriftelijke oordeel van de klachtencommissie ten aanzien van de klacht is door de klachtencommissie vastgesteld op 23 november 2020.

Dezelfde dag is tenslotte een exemplaar van dat oordeel aan klager, de PVP, verweerder, de directie van Vincent van Gogh en aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toegezonden.

2. Standpunten klaagster en verweerder.

Kort samengevat en voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, stelt klager, en de PVP namens klager, het navolgende.

Klager krijgt al 20 jaar lang verschillende medicijnen vanwege een psychische aandoening. Dat wil hij niet meer want hij wordt er slaperig van, zit te dromen en komt tot niets. Hij zit dan te piekeren en kan niet communiceren. Hij is daarom onlangs gestopt met het innemen van de medicijnen en dat bevalt hem goed. Met medicijnen kan hij niet werken, nu kan dat wel. Bovendien meent klager dat er geen sprake is van een psychische decompensatie zodat hij ook geen medicijnen nodig heeft: het gaat goed met klager.

Klager vraagt zich verder af welk ernstig nadeel er moet worden afgewend. Het niet verdwijnen van een volgens verweerder bestaand psychotisch beeld levert geen ernstig nadeel op zoals bedoeld in art. 1 : 1 Wvvgz. Maar klager is zoals gezegd niet psychotisch en kan goed functioneren zonder medicijnen. Medicijnen zijn niet nodig om de autonomie te herwinnen. Sterker nog door het gebruik van medicijnen verslechtert diens autonomie zodat de voorgenomen dwangbehandeling niet doelmatig is. Klager ervaart de bijwerkingen van de medicatie als te zwaar zodat de dwangbehandeling ook niet proportioneel is.

Kort samengevat en voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang stelt verweerder het navolgende.

Klager is bekend met recidiverende psychoses in het kader van een schizofrenie, gokproblemen en middelengebruik. Hij woonde alleen en verwaarloosde zichzelf. Hij gaf al zijn geld weg aan vreemden en gokken en betaalde al maanden geen huur meer: er was evident sprake van een maatschappelijke teloorgang. Klager heeft geen ziekte-inzicht of ziektebesef. Dat alles leidde tot de afgifte van een zorgmachtiging met als expiratiedatum 24 augustus 2021. Aanvankelijk werd klager in XXXX opgenomen maar op 7 september 2020 werd klager naar XXXX overgeplaatst. Klager verklaarde zich aanvankelijk bereid om oraal de antipsychotica te slikken maar na enige tijd bleek dat hij die steeds had uitgespuugd. Klager weigert de depots cisordinol 200 mg/2 weken en daarmee dreigt er voor hem een uitzichtloos verblijf binnen de kliniek. Klager is ook bekend met verbale agressie binnen de kliniek als hij geen medicatie neemt. Het hardnekkige psychotische toestandsbeeld kan alleen met voornoemde medicatie worden doorbroken. Er is een bevestigende second opinion verkregen van psychiater mevrouw XXXXXXXX. Verweerder verwacht dat de medicatie ook effect zal hebben: dat blijkt ook uit de behandelhistorie van klager. Tenslotte meent verweerder dat de dwangbehandeling ook proportioneel is afgezet tegen het sombere uitzicht op een lang verblijf binnen de kliniek.

3. Beoordeling van de klacht.

3.1 Algemene overwegingen ten aanzien van de klacht.

3.1.1. Klager heeft de klacht gebaseerd op art.10.3 Wvvgz en is dus ontvankelijk in de klacht.

3.1.2. De klachtencommissie is bevoegd om van deze klacht kennis te nemen.

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

3.1.3. Nu de klacht betrekking heeft op een beslissing die nog actueel is zal de klachtencommissie uitspraak doen binnen de 2 weken termijn.

3.1.4. De klachtencommissie komt aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht toe.

3.1.5. Algemene overwegingen.

Een belangrijk uitgangspunt voor de inhoudelijke beoordeling van klachten in het algemeen, is het recht van de patiënt op bescherming van zijn lichamelijke en geestelijke integriteit en diens recht op privacy. Inbreuken daarop moeten een wettelijke basis hebben. De Wvggz biedt een basis om die inbreuken te rechtvaardigen mits aan de in die wet gestelde voorwaarden wordt voldaan.

In feite ziet de klacht op de voorgenomen dwangbehandeling met cisordinol depots 200 mg eens per twee weken.

De klachtencommissie stelt vast dat er ten tijde van het nemen van de bestreden beslissing sprake was van een door de rechtbank Limburg afgegeven zorgmachtiging. Verder stelt de klachtencommissie vast dat deze zorgmachtiging voorziet in het toedienen van medicijnen.

De verplichte zorg kan op grond van art.3.3. Wvggz alleen worden verleend als een persoon als gevolg van een psychische stoornis risico's op ernstige benadeling van zijn eigen lichamelijke of geestelijke integriteit oproept of dat oproept voor anderen (oorzakelijk verband tussen de psychische stoornis en het aanzienlijke risico op ernstig nadeel voor de persoon zelf of voor een ander), er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid bestaan, er geen minder bezwarende alternatieven zijn die voor die persoon ook het beoogde effect sorteren, de verplichte zorg, gelet op het beoogde doel van de verplichte zorg evenredig is, en het tenslotte redelijkerwijs is te verwachten dat de te verlenen verplichte zorg effectief is.

Bovendien moet er worden voldaan art.3.4.Wvggz: de verplichte zorg kan alleen worden verleend om een crisissituatie af te wenden, om ernstig nadeel af te wenden, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zoveel mogelijk herwint of om de fysieke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren of te herstellen, in het geval dat door het gedrag van de betrokkene als gevolg van diens psychische stoornis kan leiden tot ernstig nadeel daarvoor.

Van belang voor de inhoudelijke beoordeling van de in de kliniek verleende verplichte zorg, en in casu de voorgenomen dwangbehandeling met cisordinol, is naar het oordeel van de klachtencommissie eveneens art.8.9 Wvggz.

Dat artikel bepaalt het navolgende.

Artikel 8:9

1.De zorgverantwoordelijke neemt ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voorzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,*
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en*
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.*

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

2. De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering.

3. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

4. Indien verplichte zorg anders dan strekkende tot opname in een accommodatie, op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke, onverminderd het bepaalde in artikel 1:5, na overleg met de vertegenwoordiger, schriftelijk vast in het dossier, bedoeld in artikel 8:4, met vermelding van de datum en het tijdstip, of:

*a. betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, en
b. er een acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene dan wel er een aanzienlijk risico is voor een ander op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, of om ernstig in zijn ontwikkeling te worden geschaad, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.*

5. De zorgaanbieder, geneesheer-directeur en zorgverantwoordelijke leggen geen beperkingen op in het contact van betrokkene met de vertegenwoordiger, de inspectie of de justitiële autoriteiten.

Voorts dient de te verlenen verplichte zorg proportioneel te zijn (moet in verhouding staan tot de ernst van het af te wenden gevaar), subsidiair te zijn (er moeten voor de betrokkene geen minder ingrijpende middelen/maatregelen bestaan die hetzelfde beoogde doel kunnen bereiken) en dient die zorg doelmatig te zijn (van de te verlenen verplichte zorg mag effect worden verwacht). Tevens moet de te verlenen verplichte zorg ook veilig kunnen worden verleend.

Tenslotte moet de zorgverantwoordelijke op grond van art.8.9 lid 3 Wvggz de betrokkene deugdelijk gemotiveerd in kennis stellen van welke verplichte zorg zal worden verleend, waarom die verplichte zorg wordt verleend en dient hij de betrokkene te wijzen op zijn verzet mogelijkheden.

3.2. Specifieke overwegingen ten aanzien van de klacht.

Klager verbleef ten tijde van het indienen van de klacht binnen de kliniek in het kader van verplichte zorg op grond van een door de rechtbank Limburg verleende zorgmachtiging. Die voorziet in een behandeling met medicijnen.

De klachtencommissie heeft geen redenen om te twijfelen aan de door verweerder gestelde diagnose en het door hem beschreven actuele en hardnekkige toestandsbeeld.

Vanwege een ontbrekend ziekte-inzicht of ziektebesef kunnen er met klager geen afspraken op vrijwillige basis worden gemaakt.

Met verweerder is de klachtencommissie van oordeel dat alleen met medicijnen het psychotische toestandsbeeld kan worden doorbroken. Minder ingrijpende alternatieven zijn er niet: alleen met medicijnen kan de psychose effectief worden bestreden. Dat blijkt ook uit de behandelhistorie van klager: klager kreeg eerder anti psychotische medicatie en reageerde daar goed op.

Wordt klager niet met medicijnen behandeld dan dreigt er voor klager een verblijf binnen de kliniek zonder enig uitzicht op resocialisatie. Bovendien kan klager dan verbaal agressief zijn waardoor hij gevaar voor anderen veroorzaakt, maar ook het risico over zich afroept dat anderen agressief op hem zullen reageren. Daarmee is het ernstig nadeel naar het oordeel van de klachtencommissie gegeven.

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

De medicatie is nodig om voornoemd ernstig nadeel voor klager af te wenden en om ervoor te zorgen dat klager zijn autonomie herwint met uitzicht op ontslag uit de kliniek.

Afgezet tegen het hiervoor omschreven ernstig nadeel is de behandeling ook proportioneel. Omdat er geen minder ingrijpende en effectieve andere mogelijkheden bestaan om dit beeld te doorbreken oordeelt de klachtencommissie de voorgenomen dwangbehandeling met medicijnen dan ook als subsidiair en doelmatig. Verweerder heeft bovendien een bevestigende second opinion verkregen van de psychiater mevrouw XXXXXXXXX.

Verweerder kon en mocht derhalve op goede gronden de beslissing nemen om klager in het kader van de toepassing van verplichte zorg medicatie te gaan toedienen.

De klacht zal op voornoemde gronden ongegrond worden verklaard.

4.De uitspraak.

De klachtencommissie verklaart de klacht van klager **ongegegrond**.

Aldus gegeven te Venray,

op 23 november 2020,

mr. XXXXXXXXXX, voorzitter

De Klachtencommissie bestond uit:

Dhr. mr. XXXXXXXXXX, jurist en voorzitter van de Klachtencommissie.

Eventuele gegrondverklaring van een klacht of een klachtonderdeel houdt niet automatisch in dat deze klacht ook op grond van het civiel-, straf- of tuchtrecht gegrond wordt verklaard.

Op grond van art. 10:7 Wvggz kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene onder de in art. 10:7 Wvggz genoemde voorwaarden tegen de uitspraak van de klachtencommissie in beroep bij de rechter. Op grond van art. 10:9 Wvggz kan de rechter de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.